

ABONAMENTELE

Pentru Sibiu:
lună 85 cr., 1/4 an 2 fl. 50 cr., 1/2 an 5 fl., 1 an 10 fl.
Pentru ducerea la casă cu 15 cr. pe lună mai mult.
Pentru monarhie:
1 lună 1 fl. 20 cr., 1/4 an 3 fl. 50 cr., 1/2 an 7 fl., 1 an 14 fl.
Pentru România și străinătate:
1/4 an 10 franci, 1/2 an 20 franci, 1 an 40 franci.
Abonamentele se fac numai plăindu-se înainte.

TRIBUNA

Apare în fiecare zi de lucru

INSERTIUNILE

Un șir garmond prima dată 7 cr., a doua oară 6 cr., a treia oară 5 cr.; și timbru de 30 cr.

Rodacția și Administrația: Strada Măcelarilor Nr. 21.

Se prenumerează și la poste și la librării.

În Bucuresci

primesce abonamente D. C. Pascu, Str. Lipsani 35

Epistole nefrancate se refușă. — Manuscrise nu se înapoiază.

Un număr costă 5 cruceri v. a. sau 15 bani rom.

Cu 1-a Ianuarie v. 1892

Abonament nou la „Tribuna“.

Abonamentele se fac cu multă lesnire atât în monarhie, cât și în România prin mandate postale (Posta-utalvány — Post-Anweisung.)

Se recomandă abonarea timpurie pentru regulata expediție a foii.

Domnii abonenți sânt rugați a ne comunica eventual prelungă localitatea unde se află și posta ultimă; ear' domnii abonati vechi spre ușurare pot lipi pe mandatul postal adresa tipărită de la fâșiele, în care li s'a trimis diarul până acum.

Administrațiunea diarului „Tribuna“.

Regele Carol și Petre Carp.

Ne aflăm earăși în fața unei noue fase politice a învecinatului regat al României. Ministerul Lahovary-Catargiu a devenit peste noapte un minister Carp-Lahovary-Catargiu.

Această schimbare e fără îndoială foarte importantă din mai multe puncte de vedere.

Cine a urmărit cu atențiune luptele politice interne ale României în cei din urmă cinci ani, a trebuit să primească impresiunea, că gloriosul purtător al coroanei tinde a aduce la valoare în statul său pe lângă Ioan Brătianu și pe alți bărbați de stat. După proclamarea independenței țării, după înălțarea ei la rangul de regat, și după consolidarea ei, regele Carol voia să apropie de tron și de țeară bărbați, care până aci nu erau direct angajați la succesele epocale ale lui Ioan Brătianu și ale partidului său. Ioan Brătianu, totdeauna patriot și bărbat de stat în toată puterea cuvântului, nesilit prin situațiuni interne, cu atât mai pu-

țin prin situațiunea externă, a aflat de bine a repăși dela guvern și a da regelui toată libertatea acțiunii. Regele a primit demisiunea lui Ioan Brătianu și a guvernului său.

Opozițiunea era pe atunci formată de liberalii-disidenți sub Dimitrie Brătianu și de partidul conservator sub Lascar Catargiu. Regele nu s'a adresat cătră nici unul din acești capi de partid pentru formarea noului guvern, ci a scos la iveală pentru prima dată un grup mic de oameni, care după societatea lor literară, se numiau „junimiști“. Acești „junimiști“, puțin la număr dar cu merite literare însemnate, erau politicesc clasificați de „conservatori“. Ei au fost acum chemați de regele Carol la cârma statului. Camerele lui Ioan Brătianu au fost dizolvate și noul guvern junimist avea să se îngrijească pentru a primi pe lângă încrederea regelui și pe aceea a țerii. Resultatul alegerilor făcute n'a fost tocmai favorabil noului guvern, căci acesta s'a vădut în curând necesitat a încheia alianțe politice pentru a nu veni în conflict cu reprezentanța țerii. Situațiunea junimiștilor a devenit din zi în zi mai dificilă; alianții lor „politice“ nu lucrau pentru întărirea alianței ci pentru desfacerea ei prin delăturarea junimiștilor dela guvern, ceea-ce în sfârșit a și succed.

Concluziunea ce trebuia să o tragă fiecare din această campanie politică nu putea fi alta, decât că junimiștii, ori cât de distinși ar fi ei, nici chiar înzestrați cu încrederea ostentativă a coroaanei, nu pot purta frânele țerii, până-ce poporul român nu le dă spriginul cuvenit. Deocamdată ei trebuiau să se retragă de pe primul plan, să caute a se întări la număr și să aștepte nouă situațiuni interne favorabile lor.

Astfel vedem formându-se din grupul junimist „clubul constituțional“ cu dl P. Carp în frunte și cu „Constituționalul“ ca organ al clubului. În același timp ne întâlnim cu vr'o trei-patru bărbați, care se numeau între liberalii naționali, că fac încercări sub conducerea dlui Tache Ionescu a se apropia de clubul constituțional.

Intr'aceia fostilor aliați ai junimiștilor, rămași singuri la putere și combătuți și de constituționalii de astăzi, nu

le-a rămas decât misiunea e a dovedi țerii și străinătății, că nu pot ajunge la o stabilitate. Noue guverne, noueremanieri, noue alianțe de fracțiuni și de persoane, noue disolvări de parlamente și noue alegeri, — nimic n'a putut să oprească în loc crisa. Pe când se părea, că partidul conservator a ajuns a fi spart în toate direcțiunile și incapabil a mai forma guverne noue, pe atunci dl Catargiu de nou e însărcinat de regele a forma un minister. Dl Catargiu s'a înțeles mai întâiu cu dl Alexandru Lahory. Și dl P. Carp — se dăcea — ar fi fost invitat de dl Catargiu a intra în minister, dar' dl Carp ar fi pus condițiuni prea „exagerate“. D-sa pretindea adecă disolvarea camerei și garanții, că prin noua alianță constituționalii de astăzi nu vor păți ca junimiștii de ieri. Garanțiile cerute se părea dlui Catargiu de neîmplinit, ear' disolvarea camerei o avusesse deja chiar în acest an un minister conservator, în care dl Catargiu era ministrul de interne, și nu era deci de presupus, că regele va acorda a doua disolvare. Dl Carp deci trebuia să rămână la o parte cu pretențiunile sale „nebune“ (precum le calificau chiar organe guvernamentale).

În ministerul Lahovary-Catargiu însă aflăm pe acel domn Tache Ionescu, care publicase în coloanele „Românului“ o serie de articoli politici și a fost scos la iveală prin diferitele birouri de presă din străinătate. De pe atunci se legau de persoana d-sale misiuni mari. Prezența în minister a dlui Tache Ionescu indigna, că constituționalii nu sânt departe.

Ministerul Lahovary-Catargiu primise dela cameră un vot de blam, la care constituționalii (opt la număr) intr'atâta au contribuit, încât ei s'au abținut dela vot. Situațiunea părea deci acum și mai încurată. Limpețirea ei a dovedit însă, că regele Carol urmăresce cu privire la politica internă același curs de idei, pe care-l avea la Martie 1888.

Contra tuturor așteptărilor dl Catargiu obține dela regele disolvarea corpurilor legiuitoare, ear' intrarea dlui Carp în minister după această disolvare dovedesce, că domnii Catargiu și Lahovary au trebuit să răscumpere acest favor prin împlinirea pretenșiunilor „exagerate“ ale dlui Carp.

Astfel vedem pe junimiștii de odinioară earăși în fruntea afacerilor și ea și la 1888 spriginiți în mod destul de fățuș prin însuși regele Carol.

Țarul la Bucuresci. Dela Bucuresci primim șcirea ca pozitivă, că direcțiunea imperială a căilor ferate rusesci a făcut întrebare la direcțiunea căilor ferate române, dacă trenul imperial rus poate circula pe liniile române?

Venirea eventuală a Țarului rusec la Bucuresci se aduce în legătură cu căsătoria prințului Ferdinand, presumpțional moștenitor de tron al României. Precum se știe, prințesa de Edinburg e de religiunea ortodoxă răsăriteană și se crede, că și prințul Ferdinand va trece la această biserică.

Alegerile. Cetim în „Neue Freie Presse“: „Magyar Hirnapok“ pretinde a fi aflat, că la porunca Casinei-naționale ministerul ar fi stabilit cu privire la candidații ovruesci intr'atâta un numerus clausus, încât să nu se alegă mai mulți deputați de confesiune ebreică de câți au fost până acum. Actuala cameră numără șapte (? Redacțiunea „Tribunei“) deputați ovrei. Șcirea foii opoziționale maghiare intenționează a produce în populațiunea ovruească sentimente adversare partidului liberal. Se poate asigura în modul cel mai hotărât, că nimenea n'a exprimat față cu guvernul o astfel de dorință, și dacă s'ar fi întemplat una ca aceasta, guvernul ar fi respins-o în modul cel mai categoric. Șcirea altcum se desmiște prin faptul, că se candidaează mai mulți Ovrei, decât erau până aci în cameră.“

Din această desmițire a ovruescii „N. Freie Presse“, inspirată de guvernul maghiar, rezultă destul de evident rolul principal ce-l joacă Oveii în politica maghiară.

Maghiarisarea serviciului divin în bisericile catolice. Cetim în „Pester Lloyd“: Se știe, că vicarul arhidiececesei de Strigonia a ordonat maghiarisarea serviciului divin principal în bisericile catolice din capitală. Parochii au publicat deja noua ordine a slujbelor bisericesci, care diferă mult de cea veche.

REVISTĂ POLITICĂ.

Sibiu, 21 Decembrie st. v.

Din Austria.

Se telegrafează din Viena, că în consiliul de ministri dela 31 Dec. n. a. tr. s'a hotărât numirea Polonului Bilinski de president al căilor ferate de stat. La acest consiliu de ministri a luat parte și contele Kuenburg. Deputatul polon cav. de Madeisky va căpăta un post mai înalt în minister. Din Cracovia se telegrafează, că numirea presidentului casei deputaților Smolka, asemenea Bobrzynski, de membru al casei seniorilor este sigură. Afară de dînsul vor mai fi numiți membri ai casei seniorilor vicepreședintele consiliului școlar galițian Bobrzynski, deputatul dietei provinciale Gorayski și proprietarul rutean Fedorovici.

Rusia și convențiile comerciale.

„Nord. Allg. Ztg.“ scrie, că șcirea lui „Times“, după care între Germania și Rusia ar fi având loc negocieri spre sfârșitul ca cea din urmă să se alăture la convențiile comerciale, este lipsită de orice temei. Din Berlin i-se telegrafează lui „Pester Lloyd“, că desmițirea oficiosa de mai sus este a se întregi astfel, că Rusia a respins încercările de a începe asemenea negocieri, oferind prea puține concesii din partea sa.

Schimbări în ministerul Italiei.

„Messagero“ din Roma confirmă șcirea, că ministrul de justiție Ferraris și-a dat demisia, observând că ministrul-president Rudini va lua intermal acest portofoliu. „Agenzia Stefani“ anunță, că în consiliul de ministri dela 31 Decembrie s'a hotărât a face regelui următoarele propuneri: Să primească demisia ministrului de justiție Ferraris și să-l numească ministrul de stat; să numească pe ministrul de agricultură Chimiri ministrul de justiție, ear' portofoliul agriculturii să-l confereze intermal ministrului-president Rudini.

FOIȚA „TRIBUNEI“

Idilă.

(Ideal și realitate.)

Ea, oboșită și distrată, lmi duse: „Să ședem aci“. Șeșuram. „Pomul n'are frunze, și soarele ne va orbi“.

Pe față ne curgea sudoarea În picături pe lângă nări; Vântul mîna spre noi tot praf. Ce rămăsesse pe cărări.

Din balta ce era aproape Cu apa verde, numai foi, Veniau mirosuri de maidane Ce ne sburliau pe amândoi.

Țintari și musce mari și negre O luptă dreptă ne țineau. Cu interes și cu căldură Tovarșea lmi povestia.

Amorul ei cu oare-cine Care-a iubit-o foarte mult... — „Ah, ce frumos era acela!“ Și mă silia ca s'o ascult.

Plângea din când în când cu jale; „Bărbat ca ăla nu mai e!“ Pe buturugă stau în silă; Să tacă i-aș fi dat ori-ce. . .

Un trecător privind în taină Cum eram alături, rătăciți În sinul firei înflorite, Rostii: „Cât sânt de fericiți!“

D. Teleor.

O buruiiană contra morții.

(După Carol Raimund Fröhaufer.)

(Urmare)

„Nu șovăi, iubită, bea!“ o încuragă dînsul. „În ochii tăi va lumina un foc particular, obrazii tăi vor fi colorați de o roșeață viuă și prin corpul tău vei simți undulând torentele electric al vieții: acesta va fi semnul, după care voi cunoașce puterea planței mele. Iulio, te conjur pe iubirea ta față cu mine, urmează exemplul meu și prefă mormântul nostru într'o poveste dulce, melancolică.“

Acum Iulia bea, ear' el o strinse în brațe, ca-și-când ar fi smuls-o din mormânt. Apoi îi privi în față cu așteptare încordată. În ochii ei nu lumina nici un foc particular, obrazii nu fură colorați de nici o roșeață viuă și prin corpul ei nu undula torentul electric al vieții.

„Vei influența, trebuie să influențezi, plantă divină“, strigă Dăne, carele deveni frapat, vădînd că semnul așteptat cu siguranță nu apără. El o îndemnă ca să mai bea câteva picături, dar' tinctura imortalității nu-și arătă puterea.

„Ce-i asta?“ intr'ebă Dăne consternat. „Să-și fi pierdut oare tinctura puterea sa prin păstrarea îndelungată a ei?“ La aceste cuvinte el duse sticlula la gură și gustă din conținutul ei, — deodată sticlula-i pică din mână și o spaimă grozavă îi desfigură fața. Întreg corpul său începu a-i tremura, respira repede și greu, apoi tresări deodată și strigă: „Descoperire spăimîntătoare! Tiranul mi-a furat tinctura!“

Iritat peste măsură, el păși lângă gardul grădinii, și privi departe peste mare ina-

fnită. Iulia îl strigă, d' r' el n'o auzi. „Acela a fost deci triumful tău?“ murmură el printre dinți. „De aceea deci n'a nimit el șarlata și un monstru va trăi prin acest șarlata și ear' iubita șarlatanului va trebui să meargă în mormânt. O, perfecțiune a blăstămăției!“

El se întoarse lângă iubită sa, carea se niusia a-l mulcomi și-l rugă să iec la sine sticlula, în care se mai aflau câteva picături, și să vadă, dacă nu cumva s'a înșelat. — „Cunosc tinctura mea“, duse el. „Ea este amară ca floarea și îmbătăitoare ca amorul, — aceasta însă este dulce, o beutură neînsemnată pentru copii. Și poate — ah! — tiranul a înlocuit tinctura cu venin, pe care eu i-l-am dat să-l bea. Iulio, el nu-mi va reda tinctura mea, ear' în acest an nu crește planta din care o prepar!“

La furtul tincturii se procedea astfel: După-ce tiranul, părăsind pe Dăne, petrecu mai mult timp în odaia sa de dormit, îl cuprinsese rușinea și părerea de rău, că întru atâta s'a dejosit înaintea lui Dăne. Totodată îi veni un gând, care îi însuflă speranța, că și fără Dăne ar pute ajunge la descoperirea secretului. El adevă, după-ce pe strade se făcu întunec, luă doi servitori credincioși cu sine și merse la locuința lui Dăne. Ajunși aici, se incuiară în odaie și cercetară cu îngrijire toate obiectele aflătoare într'însa spre a da de urma tincturii. Unul dintre servitori era mésar isteț și astfel cunoscea diferitele moduri cum se pot subtrage privirilor străine despărțimintele secrete de prin saltare, dulapuri și păreți. Toate tablourile fură luate jos, multe dulapuri, mese și păreți fură cercetate, pentru a afla vr'un resort, prin care să se poată deschide vr'un despărțământ secret. Timp îndelungat căutară înzadar. Pă-

reții odăii fură deja golii de toate tablourile; mai rămase o oglindă de metal. Nici după depărțarea acesteia nu se află nici o urmă a vr'unei ascunșători secrete; nu se observă decât un paiangin în rociul seu. Deja voiau a se depărta și din acel loc, când din întemplantare un servitor atinse cu o vergea paianginul, care însă nu fugi, ba nici nu se mișcă. Asta fu bătător la ochi. După o cercetare mai amănunțită afară că acela era un paiangin artificial, asemenea și rociul seu. Acum apăsara paianginul, încercară în toate modurile de a-l mișca din locul seu, atinșera și firele rociului, dar' fără nici un rezultat norocos. În urmă atinșera și un picior al paianginului și atunci deodată se deschise ușăa unei ascunșători secrete, și, uit' un colț întunecos se vădă o sticlula plină cu o fluiditate roșie-întunecată și provădută cu vigneta: „Tinct. immort.“ Tiranul deslegă îndată aceste cuvinte abreviate și ceii: „Tinctura immortaltatis“, adică tinctura nemuririi. Cu plăcere ascunșă luă el sticlula sine. El avea în palatul seu o fluiditate dulce și răcoari oare de aceeași culoare ca și tinctura aflată. Demandă unuia dintre servitori să i-o aducă, o turnă într'o sticlula asemenea celei furate, o aședă într'o ascunșătoare și închide ușăa. Tablourile fură puse earăși la locul lor, mesele, dulapurile și saltarele fură incuiete, hărțile puse în ordine, așa încât să nu se observe nimic.

Deoarece regele cel bun era prea departe, așa Dăne se decise în curînd de a păși încă odată cu fruntea senină înaintea tiranului și a pretinde să-i redea tinctura. El ar fi și dus în deplinere propusul seu și ar fi mers la tiran, dacă Iulia, care ducea teamă de torturi noue, nu l-ar fi reținut prin rugarea, ca să aștepte încă numai două zile, după care

el ar pute afla, nu cumva sănătatea ei s'ar îmbunătăți și fără de tinctura lui.

Când însă Dăne a doua zi își cercetă logodnica și reconoșu spre cea mai mare neliniște a sa, că ea se află într'o stare foarte îngrijitoare, atunci nici o putere pămîntească nu-l mai pută reține. Sguduirea de ieri, ocupațiunea singurată și perpetua a fantasiilor sale despre suferințele lui Dăne avă o influență foarte daunătoare asupra iubitei. El se smulse din brațele tremurânde ale Iuliei, care plângînd îi alergă înainte și la ușe cădî în genunchi înaintea lui, spre a-l reține dela drumul seu periculos. El însă strigă: „Trebuie să fie“, și se depărta cu grabă spre a păși fără teamă înaintea ochilor de tigrul ai despotului.

Când acesta auzi că ar fi venit Dăne, cugetă în sine: „I-am interzis de a se mai arăta înaintea tronului meu, și el totuși o face? Se vede, că am de a face cu un bărbat fără frică și încapătinat. El își va pretinde tinctura.“

La început tiranul voi a-l depărta prin servitorii sei, dar' fiindcă era curios cum se va purta acum Dăne, așa dînsul demandă a-l lăsa să vină înaintea sa. „Totuși, stai“, cugetă el în sine, „un astfel de bărbat poate-că nu vine fără vre-un punnal ascuns la sine. Voiu avé de grije“. De aceea el se îmbracă cu o cămașe de fer, pe care obișnuia a o purta de câte-ori se arăta poporului, apoi peste ea îmbracă vestmîntul seu de catifea. Totodată demandă la trei servitori, ca acestia să se ascundă după o ușă de tapet, bine înarmați, pentru a-i fi la îndemână la cel mai mic semn al seu.

Înainte de a da față cu tiranul, Dăne reflectă: „Nu este o nebunie a spera, că el își va reda tinctura? O, inima mea măreșă,

Proclamațiunea kossut-iștilor.

În conferința sa dela 31 Dec. 1891 partidul independenței și al celor dela 1848 sub presiunea lui Daniil Irányi, a stabilit proclamațiunea ce are să adreseze „națiunii” în vederea alegerilor viitoare. Proclamațiunea, redactată de Carol Eötvös, s'a hotărît să se tipărească în 40.000 de exemplare.

În cele următoare dăm în extras partea esențială a ei.

Nu mai decât la început proclamațiunea accentuează, că guvernul prin dizolvarea înainte de vreme a parlamentului a păcătuit contra națiunii și a dat un pericolos exemplu pentru viitor.

Una dintre cele mai bune garanții a drepturilor și libertăților națiunii este dreptul de a vota budgetul. Și dacă acest drept al reprezentanții naționale este restrins în exercitarea sa liberă și conșciențioasă, atunci neapărat slăbesc garanțiile constituționale. În timpuri de pace și între împregiurări normale a crea astfel de situații și a îndemna Coroana la asemenea pași, este nu numai neobișnuit, ci și nemotivat. Guvernul, care face aceasta, vatămă greu datorițele sale constituționale.

Mai departe proclamațiunea arată, că motivarea guvernului, că în toată țeara s'ar fi început mișcările electorale și aceasta împiedecă desbaterile liniștite ale camerei, nu este adevărată, căci înainte de publicarea dizolvării numai în 15 cercuri electorale s'au ținut conferențe electorale. Afară de aceea consultările dietei au fost liniștite și neagitate. Și chiar dacă s'ar fi început în toată țeara mișcările electorale, acesta nu este motiv acceptabil, căci aceasta emanează din constituția reprezentativă. Această interpretare arată, că guvernul nu dorește, ci se silence a împedeca chiar prin dizolvarea parlamentului lămurierea ideilor, nu dorește ca cestiunile politice să fie discutate în public de alegători, să fie cumpânite prin schimbare liberă de idei și astfel să ajungă a forma convingeri în publicul alegător.

Proclamațiunea accentuează, că guvernul de aceea face atât de iute alegerile, pentru că alegătorii, considerând asprimea timpului de iarnă și boalele epidemice, se nu au aibă timp și putință de a se orienta cu siguranță asupra cestiunilor politice dela ordinea zilei și asupra membrilor de ales ai legislațiunii viitoare.

Sub asemenea împregiurări ce garantează curățenia și libertatea alegerilor? După aceea proclamațiunea enumără, că fișpanii, procedura în executarea legii electorale, presiunea făcută asupra funcționarilor administrativi etc. toate duc la schimbarea libertății alegerilor. Dizolvarea neașteptată a parlamentului, grăbirea forțată a alegerilor, împreună cu pedecile timpului de iarnă, nu sânt altceva decât o nouă falsificare a alegerilor libere.

Și guvernul lui Tiszá s'a folosit de mijloace ilegale, dar' a lăsat liberă (Da, pentru Maghiari? Redacțiunea „Tribunei”) schimbarea publică de idei și discutarea cestiunilor politice. Guvernul lui Szapáry voește să le

zădărnicească și pe aceste. Mai departe proclamațiunea enumără legile „stricțioase națiunii” votate de parlamentul dizolvat acuma: Legea, militară, expatrierea lui Kossuth, nimicirea fabricii maghiare de arme, încercarea introducerii administrației de stat etc. Când legi clare guvernul s'a încercat de repeșite ori să restringă libertatea presei, cu desconsiderația singură competentă curții cu jurați a oprit răspândirea unor foi etc. Guvernantații Ungariei conduce guvernul și legislațiunea parte în spiritul Curții, parte în spirit austriac, dar' nu în direcție națională maghiară. De aceea proclamațiunea provoacă națiunea să aleagă în parlament cât se poate de mulți și de statornici aderenti ai partidului independenței. Enumără principiile de căpetenie din programul cunoscut al partidului și accentuează, că militarismul a produs fructe periculoase. Unde ar fi vađa legislațiunii ungurești și influența guvernului unguresc față de presiunea Curții și a Austriei, dacă nu ar fi partidul independenței și dela 48? întrebă proclamațiunea.

Scandalurile dela Novidvori și dela Alba-Regală amindu-le proclamațiunea dăce, că nu sânt lucrurile întâmplării. Încununarea mormântului lui Jelacici și atacul țippanului din Alba-Regală contra portretului lui Kossuth sânt semnele unui sistem ce voește să se întărească.

Partidul se luptă pentru asigurarea curățeniei și libertății alegerilor, pentru susținerea autonomiei municipale, pentru regularea raporturilor corpului funcționarilor de stat. Ține de trebuintă a proclama libertatea religioasă, sistemizarea dreptului familiar pe baza căsătoriei civile și în legătură cu aceste statornice desvîrșite egale îndreptățiri a tuturor confesiunilor atât în privința căsătoriei, cât și a convertirilor, precum și a organizației și administrației comunelor bisericicești; asemenea și garantarea autonomiei confesiunilor. Partidul se silence a realiza libertatea industriei și a comerțului și ștergerea impedimentelor grele ce le apasă. Mai departe ține spre cassarea militarismului, reducerea timpului de serviciu în armată și ușurarea dărilor grele și insuportabile, cauzate de aceste. Atât în privința financiară, cât și în cea administrativă sânt a se înființa tribunale administrative independente.

Partidul pretinde lărgirea dreptului electoral și acordarea tuturor drepturilor politice și clasei muncitoare. Apără independența judecătorilor și cere verbalitatea în justiție. Pretinde creșterea generațiilor tinere în direcție națională și patriotică, dar' totodată cere, ca legea naționalităților, spre binele și liniștirea cetățenilor de limbă nemaghiară ai patriei noastre, să fie pe deplin aplicată. Scopul partidului este: Stat unguresc bine organizat cu cetățeni care se bucură de bunăstare.

Restul proclamațiunii precizează atitudinea partidului față de partidul Aponyi și cu grupul lui Ungro n, după care încheie chemând pe alegători sub steagul principiului Ungariei independente.

Dela Liga.

„Il Diritto” mai publică următoarele telegramme:

Bêrlad, 6 Decembrie 1891.

Mulțumiri sincere deputaților italieni Imbriani, Bonghi, Garibaldi și altor apărători entusiști ai libertății națiunilor subjugate și asta din partea membrilor Ligei naționale române, secțiunea Bêrlad.

Președinte, Corbu.

Secretar, Constantinescu.

Țiarului „Il Diritto”
Roma.

Câmpina, Decembrie 1891.

Din sinul Carpaților colonii cetății eterne mulțumesc fraților lor dela Tîbru pentru apărarea celor asupriți.

Vicepreședinte, I. P. Rasnavan.

Țiarului „Il Diritto”
Roma.

T. Măgurele, Decembrie 1891.

Prețiosul sprigin dat de ilustrii deputați italieni și Menotti Garibaldi în kongresul păcii din Roma moșunii deputatului român Nicolae Fleva, relativă a principiul naționalităților, a umplut de bucurie inimile iregulilor neam românesc. Prin nobila mișcare a acestor bărbați în favoarea celor asupriți am căpătat speranță, că și suferințele fraților noștri din Transilvania și Ungaria vor ajunge să atragă atențiunea tuturor aceluia, pe care îi interesează pacea și progresul omenirii.

Adânc mișcări de interesul ce ilustrii deputați italieni au arătat Românilor, membrii secțiunii Ligei culturale din Turnu-Măgurele îi roagă a primi mulțumirile cele mai călduroase de recunoștință și rugăminte de a apăra și în viitor cauza celor asupriți.

Președ. secțiunii, D. Bîldirescu.

Secretar, D. Broșteanu.

Comerțul României cu țările străine în 1890.

„Economia Națională” publică următorul articol:

No bucurăm despre stăruirea ce se depune în ministerul financelor, de direcțiunea generală a vămilor, pentru a se publica cât mai la timp și în condițiuni de cea mai perfectă scriere privitoare la statistica comerțului nostru exterior. Inovațiunea de a se publica pe fiecare lună mișcarea comerțului nostru exterior merită toată lauda. De acum înainte vom pute cunoaște cum stăm cu dăvaverile noastre cu străinătatea, chiar la încheierea anului.

Acum de curând s'a distribuit tabloul general indicând comerțul României cu țările străine în anul 1890. Lucrarea aceasta înfățișează un interes general și un interes de natură specială. Interes general, pentru-că ne permite a cunoaște an cu an dezvoltarea agriculturii; interes special, pentru-că ne procură date pozitive pentru a pute judeca intru câtva despre rezultatele reformei politice noastre vamale inaugurată în 1886

Să cercetăm cazul întâu în marginele permise unui articol de revistă.

După publicațiunea ministerului de finanțe atât cum se înfățișează, în lei, comerțul nostru exterior, import și export, pentru anii 1886—1890:

1886	552,044.625
1887	580,407.365
1888	567,166.962
1889	642,111.245
1890	638,749.469

Ear' taxele vamale percepute în acești ani au fost:

1886	17,173.535
1887	21,191.897
1888	20,321.024
1889	23,093.975
1890	22,520.569

Cifrele ne spun, că dezvoltarea comerțului nostru a mers crescând în cei din urmă 5 ani; că dela 1886 și până la încheierea anului 1890, comerțul nostru exterior a sporit cu peste 86 milioane lei. Cei mai dificili nu pot să ne fie mulțumiri cu această dezvoltare progresivă a dăvaverilor noastre cu străinătatea. Nu sânt multe țeri unde fiind date împregiurările de tot felul, să ne fi întrecut în această direcțiune.

Venitul vămilor a mers și el crescând în raport cu sporirea comerțului de import; însă această sporire se datorează mai cu seamă noului tarif vamal pus în lucrare la 1886.

Ceea-ce interesează însă nu este numai mișcarea în total a comerțului nostru exterior, dar' și mișcarea specială a comerțului de importațiune și a comerțului de exportațiune. Cu toate-că o sumă de economiști și de financiari nu mai pun nici un temelie pe raportul ce există între cele două ramuri ale comerțului exterior; cu toate, că ceea-ce se numește balanța comercială este un lucru necesit pentru o sumă de economiști; noi, cu risicul de a trece că ținem teorii și deprinderi învechite, tot vom da oare-care atențiune mișcării comparate a importului și exportului. De aceea punem sub ochii cetitorilor mișcarea anilor dela 1886—1890, estimată în lei.

Anii	Import	Export
1886	296,497.362	255,547.263
1887	314,680.752	265,726.613
1888	310,378.320	256,788.642
1889	367,944.099	274,167.146
1890	362,791.054	275,958.415

Deputat român în parlamentul Austriei a mers dezvoltându-se în acești din urmă cinci ani, așa că între anul 1886 și 1890 este o deosebire în plus de 20 milioane. Această sporire a exportului nostru se va pără multora neînsemnată; nu este astfel. Ori-cât de exigenți am fi, nu putem pretinde că în câțiva ani agricultura unei țeri să se dezvolteze mai mult. Să ne bucurăm și de această sporire, cu atât mai mult că ea se manifestează într'un timp când s'a inaugurat o nouă politică economică, politică, care după unii amenință de a compromite cu desvîrșire comerțul nostru de exportațiune.

Comerțul de importațiune a crescut într'o proporțiune și mai simțitoare, și această sporire se explică prin aceea, că lucrările cele mari publice, înființarea treptată de fabricii,

creșterea trebuințelor populațiunii, reclamă o mare cantitate de mărfuri străine.

Față cu aceste rezultate generale ale comerțului nostru exterior nasce întrebarea: Ce schimbări s'au produs în relațiile noastre cu țările străine în timpul celor din urmă cinci ani, dela aplicarea regimului vamal din 1886? Spre a răspunde la această întrebare, vom pune sub ochii cetitorilor cifrele, în lei, privitoare la importul și exportul nostru în 1886 și 1890 cu principalele state europene, și apoi vom judeca:

	1886	
	Import	Export
Austro-Ungaria	93,518.181	34,677.718
Belgia	14,495.507	15,240.368
Anglia	71,423.284	116,627.134
Francia	14,494.550	29,134.135
Germania	73,339.870	2,618.003
Italia	3,152.283	16,663.133

În 1886 situațiunea era următoarea cu privire la import: Țeara din care am importat mai mult este Austria; după care vine Germania și apoi Anglia. Cu privire la export: am exportat mai mult în Anglia, după dînsa în Austro-Ungaria, în Francia. Dimpotrivă am exportat foarte puțin pentru Germania.

În 1890 situațiunea se schimbă. Am importat mai mult din Germania, apoi din Anglia, Austro-Ungaria și Francia.

CRONICĂ

Dela Curte. Din cauza sănătății Sale cam sdruncinate și a griji pentru starea sănătății Archiducesei Maria Valeria, Împărăteasa-Regină Elisabeta nu va veni să petreacă la Budapesta, după-cum s'a fost proiectat. Reconvalescența Archiducesei Maria Valeria progesează de altfel; la 30 Decembrie a putut părăsi patul timp de 4 oare.

Noua organizare a artileriei ces. și reg. „Armee Verordnung” publică o nouă organizație a artileriei de câmp ces. și reg. După noua organizație, artileria de câmp va consista în viitor din 14 regimente, 42 diviziuni de baterie de sine stătătoare cu câte 3 baterii și o diviziune de baterii de munte de sine stătătoare pentru Tirol. În fiecare corp (afară de corpul XV.) regimentul de artilerie și diviziunile de baterii de sine stătătoare ce sânt a se împărți la diviziunile de infanterie sau la trupele de miliție teritorială formează o brigadă de artilerie. Fiecare regiment de artilerie numără 2 diviziuni de baterii à 8 tunuri. Regimentele de artilerie nr. 1, 2, 4, 5, 6, 7, 10 și 11 mai au câte o diviziune de baterii călare à 2 baterii fiecare cu câte 6 tunuri și la regimentele de artilerie nr. 1 până 4 și 6 până 14 câte 1 baterie de munte, așa-că laolaltă 12 baterii de munte cu câte 4 tunuri. În timp de răboiu se va mai adauge la acestea câte o a doua baterie de munte pro regiment. Diviziunea de baterii de munte tiroleză consistă în timp de pace din 3 și în timp de răboiu din 6 baterii de munte, și afară de aceea mai are acestea 4 baterii de câmp pentru cai înguste cu câte 4 tunuri, de asemenea pentru a fi întrebuințate în munți. Cu excepția bateriilor de munte, care au tunuri cu calibru de 7 centimetri, toate celelalte baterii sânt echipate cu tunuri de calibru 9. Introducerea tunului unitar pentru răboiul de câmp e fapt îndeplinit în Austria. Armata austro-ungară are deci artilerie la diviziunile de infanterie 126 baterii cu 1008 tunuri, artilerie de corp 74 baterii cu 592 tunuri, artilerie de munte 30 baterii cu 120 tunuri, artilerie pentru cai înguste 4 baterii cu 16 tunuri și artilerie călare 16 baterii cu 96 tunuri, laolaltă 1648 tunuri de câmp de calibru 9 și 120 tunuri de munte de calibru 7. Pentru artileria de forțăreață s'a numit un inspector definitiv și contingentul redus al unor companii dela regimentele și batalioane de artilerie de forțăreață s'a desființat. Afară de aceea s'a ordonat desfacerea diviziunilor de baterii cu contingent redus nr. 22 până 42 de către regimentele de artilerie. — Noua organizare a fost acceptată în ultima sesiune a delegațiunii și s'au acordat și mijloacele de lipsă.

Necrolog. Un veteran și bine meritat fiu al bisericii și națiunii sale, otogeanul canonic dela Gherla Demetriu Coroianu s'a mutat la cele eterne. Jalnică sa familie publică următorul anunț funebra: Subscriși cu inimă înfrântă de durere auunță, că preabilitul lor părinte, moș, socru și junchiu Demetriu Coroianu, canonic lector al bisericii catedrale greco-catolice din Gherla, cavalier al strălucitului ord Francis Isit I, membru ordinar al „Asociațiunii transilvane pentru literatura română și cultura populară română” și director al despartământului XIV. al acelei „Asociațiuni”, în anul 78 la viața, 51-lea al profeției, după suferință de o săptămână în apărere de plămâni, provădit cu s. sacramento și pregătit cu un creștin, a adormit în Domnul. Toată viața i'a fost plină de faptele jubiurii, ale binefăcării și abnegațiunii creștine plină de zel cătră biserică, națiune și oștile purtate. Iubirea lui de părinte nu a avut margini! Osemintele scumpului defunct în 1 Ianuarie 1892 st. n.

deneagă-te, tu o faci pentru mireasa muribundă! Voi, mânilor, împreunăți-vă spre rugămintă, căci o faceți pentru mireasa muribundă! Voi ochilor, lăpădați rađa focoasă a conșcienței bărbătesci și priviți înfrânți! În lături ținută mărăeapă a corpului meu! Tu, limba mea, încungiuară ori-ce cuvânt vatămător, vorbește blând, supus și dulce ca miera, fără de a minți, o faci pentru mireasa muribundă! O, întreagă țintă mea, fii înțeleaptă ca șerpel, ca să-ți poți ajunge scopul, lasă să se ridă și baijocorească, înfrânează-ți simțmintele colcăitoare, fii supusă, tu o faci pentru mireasa muribundă; căci în interiorul tău totuși rămâi aceea ce ești!

Pe când Dăne își vorbea astfel, ușa se deschise și el sta înaintea despotului. Acesta îl întrebă cu o voce mâniașă, cum a cutedat a călca mandatul regese și a veni earăși la dînsul?

Înainte de toate Dăne se rugă, ca venirea sa să nu fie privită ca un semn de nesupunere sau de încăpăținare. Spre a dovedii, ca ce fel de simțmintă de supunere a venit aici, dînsul declară, că ar fi ori-șicând gata a jertfi întreagă avuția sa pentru regese seu, dacă acesta ar pretinde-o. Pătruns de un astfel de simțmânt, își permite o mică rugare. Dînsul adevă ar fi avut o sticlută plină o cu tinctură scumpă, pe care o păstra într'o ascunđătoare secretă. După cele pretrecute, el presupune aproape cu siguranță, că acum aceea sticlută s'ar afla în mâinile regelui, pe care îl recunoaște de domn al întregii sale avuții, așa-că și al aceluși cledenid. — Deoarece el acum nu posedă nimic din acea tinctură, se roagă, ca regese să-i împrumute numai jumătate dîntr'a sa, promițând, că în primăvara viitoare îi va aduce

o sticlută plină, sau va împlini vre-un alt lacru ce i-l-ar cere regese.

Tiranul răspunde, că dînsul nu neagă că sua numita sticlută se află în posesiunea sa, deoarece ce doamn al țerii are drept nemărginit asupra proprietății supușilor. Dacă ceilalți domnitori sânt de sltă părere în această privință, pe dînsul aceasta nu-l privește nimic. Totuși fusă Dăne se nu-și închipuească cumva, că dînsul ar pute mai mult preț ca pe un alt produs al șarlatanilor, deoarece dînsul i-a luat-o pe aceea numai ca pedeapsă pentru nesupunerea sa. Apoi fără de asta i-se pare ridicol, că producătorul acestui venin înșelător, care posedă secretul de a pute prepara atâtea sticlute câte el voește, — a venit cu rugarea ca regese să-i împrumute jumătate din tinctură.

Dăne, care își înfrână inima, dăce că el întru adevăr posedă arta de a pute prepara atâtea sticlute cu tinctură câte voește, numai cât prepararea aceleia atrînă dela un timp.

Întrebându-l despotul, pentru-ce el, — în loc de a merge la acel rege, înaintea căruia a făcut probe cu arta sa, — a venit la dînsul, cel insultat, care îl desprețușce ca pe un verme miserabil, Dăne răspunde, că nu se îndoese, că acel rege i-ar fi împlinit rugarea sa, totuși însă spercează, că domnul țerii sale îi va împlini mica sa rugare, cu oare-și-care condițiune.

Acum tiranul tăc un restimp, ca-și-când ar medita asupra vre-unei condițiuni. Se pără ca-și-când umilinta lui Dăne și ar fi ajuns ținta dorită. Domnitorul dăse apoi, că dînsul ar avé condițiuni, sub care ar împlini dorința lui Dăne, numai cât se îndoese dacă acelea îi vor plăce potentului. Anume sub trei condițiuni. Prima ar fi: Dacă

soarele și-ar schimba cursul seu, răsărind la Apus și apunând la Răsărit. A doua ar fi: Dacă săgeata aieptată din arc în mijlocul sborului ei cătră țintă să ar întoarce și ar reveni în inima săgetătorului. A treia în fine: Dacă hiena, în agonia cea mai mare de foame a sa, ar cruța pe un miel care i-ar veni în cale și ar încheia amic cu el.

Dăne nu-și perdă curagiul nici la auđul acestor cuvinte. Cu atât mai mult cercă el tot ce poate cerea un om în durerea sa desperată, spre a afla oșă acensă a unei inimi decădute. Nu uită nici un mijloc prin care poate ar fi fost posibil a desțepă în cenușa simțurilor amorțite una, și adevă că din urmă schintee dumnezeiască. Se aruncă în genunchi, zăc în pulbere înaintea despotului și se umil înaintea lui până la un grad, peste care credea că nu mai poate trece fără a-și vatăma conșciența sa bărbătească. El se rugă numai pentru trei picături din tinctură și promise, că în primăvara viitoare va aduce 20 de sticlute.

Vedând barbarul cum Dăne zăcea în pulbere la picioarele sale, un triumf satanic se ivi pe față-i că și el își pune piciorul pe gâtul unui bărbat, care odinioară suportă torturile sale. Resultatul tuturor încercărilor, cărora se supuse Dăne, fură următoarele cuvinte finale din gura despotului: „Acum te am, ticălosule! Acum răsunarea mea îți sârbează triumful seu! Așadară existe și pentru tine un iad? Așadară există totuși un punct, unde și un bărbat ca Dăne este muritor? Auđi-mă, cap de fer, înfiară-te și despreciază! Eu sânt pentru ce îți trebuie cele trei picături din tinctura ta. Spionii mei mi-au adus știrca, că tu ai o amantă, care este cea mai frumoasă fecioară a țerii mele,

pe care însă nici un medic n'o mai poate mântui și care deci trebuie să moară. Acum serie ceea-ce îți voui spune cu trăsuri de foc în sufletul tū: Dacă ar fi ea soșă ta, dacă ea i-ar fi născut douăzeci de copii și ar purta pe al douăzeci-și-unulea sub inima sa, dacă ar fi și acum așa de frumoasă și plăcută, ca în ziua nunții, și dacă voi v'ați iubi cu un amor cum nu s'a mai dat de mii de ani în această lume, nici chiar atunci nu i'ș-aș da nici o singură picătură din tinctura ta. Recunoaci acum, că eu sânt rege, ear' tu ești un verme, pe care îl pot strivi? Și acum departează-te în grabă și nici-odată să nu te măi aręi în castelul meu, de nu cumva voesci a lănceđi într'unul dintre cele mai spăimântătoare turnuri ale mele, în care domnesc noapte eternă și ai cărui muri umei sânt sbiciciți de valurile mării ce-l încungiuară, și unde apoi să aibi timp destul spre a blăstema barbuana ta contra morții, a te blăstema pe tine și pe sinul care te-a purtat!

Dăne se ridică dela pământ cu durere sêlbatică. Se afla numai singur în odaie. Ușa se închise și tiranul dispără dinaintea privirilor sale. Dăne alergă în pădurea îndepărtată și cercetă prăpastia, unde odinioară află planta cea minunată. Luă cu sine o lăternă și o frânghie. Cu ajutorul frânghiei cobori el afund în prăpastie, ear' cu lăterna lumina întunecea din giurul seu, silindu-se cu ochi de vultur a descoperi barem și cea mai mică plantă. El nu se mulțumi a căuta numai aici, ci făcă cercetări și în alte prăpastii, ear' în urmă părăsi pădurea, cercetările sale nefind încoronate de succes.

(Va urma.)

la 2 ore p. m. se vor așeza în cimitelul gr.-cat. din Gherla, ear' s. mișă funebrală pentru răposul sufletului se va celebra în capela episcopocască în 2 Ianuarie 1892 la 8 ore dimineața. Fie-i țărina ușoară și memoria în etern binecuvântată! Clara mărit. Dr. Maniu, Lucreția mărit. Erdélyi, Iuliu, avocat, Sabin, paroh ca fi și fiică; Dr. Ioan Maniu, jude reg. în pensie și avocat, Ioan Erdélyi, ca gineri; Emilia Lupu ca noră; Cassiu, Elena mărit. Dr. Pop, Iuliu, Sabina, Cornelia Maniu, Ioan, Sever, Demetriu, Cornelia, Romul Erdélyi, Maria Livia Coroian, ca nepoți și nepoate; Dr. Ioan Pop, Vicar foraneu episcopoc, ca ginere de nepoată; Demetriu Coroian, protopop, ca nepot de frate; Livia și Ioan Pop ca strănepoți.

Casuri de moarte. Consilierul ministerial în ministerul de comerț ungar și director-suprem al poștelor și telegrafului, Ludovik Koller a murit de influență la 31 Dec. n. în etate de 53 ani.

„Magyar Hirlop” aduce știrea despre moartea profesorului de universitate dela universitatea din Budapesta Carol Kerkápoly, întemplată la 31 Decembrie n.

O petrecere împreună cu producțiune musicală-declamatorică și cu joc se va aranja Joi, în 26 Decembrie v. a. c., cu elevii școlii rom. gr.-or. din Plopa ca în edificiul școlar. Începutul la 7 ore seara. Venitul curat e destinat spre scopuri culturale. Întrearea: Locul I. de persoană 30 cr., de familie 60 cr.; locul II. de persoană 20 cr.; de familie 40 cr. Suprasolviurile se cuzionează pe calea publicității. Program: 1. „Conducător nascerii”, executat de corul școlarilor. 2. „Nascerea lui Christos”, piesă în 4 acte împreună cu cântece jucate de elevi. 3. „Toporul și pădurea”, declamată de un elev. 4. „Între peatra Detunată”, executată de corul școlar. 5. „Movila lui Burecel”, declamată de un școlar. 6. „Deșteaptă-te Române”, executată de corul școlar. 7. Petrecere cu joc. Toți prietenii școlii să se considere prin aceasta de invitați; invitații speciale nu se fac. Corpul învățătoresc.

Baronul Desider Prónay, inspectorul general al bisericii ev. din Ungaria și deputat dietal al cercului Bichș-Ciaba, după cum află „M. H.”, se va retrage dela activitatea sa pe terenul politic bisericesc.

Pensiunea învățătorilor. „Budapesti Közlöny” dela 31 Decembrie n publică textul §-lui XLIII din 1891 sancționat despre pensiunea învățătorilor dela școlae publice populare și dela kisdövé-uri, precum și textul modificat al §-lui XXXII. din 1875 despre ajutorarea văduvelor și orfanilor după învățători.

Anniversarea nascerii reginei României. „Timpul” ce am primit astăzi publică următoarea relație oficială: Marți, 17 Decembrie, fiind aniversarea nascerii M. S. reginei, augustul nostru suveran a primit pe dnii ministri, în numele cărora dl prim-ministru L. Catargiu a adresat M. S. regelui o cuvântare plină de căldură, prin care îi exprimă sentimentele sale și ale colegilor sei de respectuos devotament pentru M. S. regina, pe care și urările ce le fac din adâncul inimii pe lângă una înăscătoare a grațioasei noastre suverane, astfel înuță și reie, cât mai curând, locul ei în mijlocul marelui familii române. În aceeași zi, în mod primire la curte, corpul diplomatic, un mare număr de înalți dignitari și de persoane notabile s'au grăbit a se înscrie în registrele palatului. Atât M. S. regele, cât și grațioasa noastră suverană la Pallanza, au primit nenumerate depeși de felicitare din țeară și din străinătate. Maiestățile Lor au fost foarte simțitoare la aceste manifestațiuni de devotament care, prin natura și numărul lor, au fost o mare alinare a suferințelor înaltei doamne și o mulțumire pentru augustul ei soț. Deși M. S. regina a suferit de o răceală, sănătatea Sa merge acum mai spre bine. Augusta suverană a avut marea plăcere de a primi visita A. S. principelui de Wied, iubitul seu frate, care a stat opt zile pe lângă dinsa. Cu ocaziunea sărbătorilor Crăciunului, M. S. regina a voit să îngrijească de copiii săraci din Pallanza, pentru care a făcut a se pregădi un frumos și bogat pom, care a adus cea mai mare veselie pe fețele și în inimile copilor care au avut teriorora de a asista la acea sărbătoare. Regina, deși departe de scampa-i patrie, nu a uitat pe săracii din țeară și a ordonat a se face distribuiri de lemne și de bani pentru sfintele sărbători, și a trimis darul ei anual societății de binefaceri „Elisabeta”, a cărei întemeietoare și președintă este augusta suverană.

Societatea c. r. de navigație pe Dunăre face cunoscut, că corăbiile locale între Semlin, Belgrad și Panciova, în urma temperaturii domoale, comunică dela 1 Ianuarie n. precum urmează: Dels Semlin la Panciova: 7 ore dimineața, 1 oră p. m.; dela Panciova la Semlin: 10 ore a. m. și 3 ore p. m.; dela Semlin la Belgrad: 7, 8, 9, 10, 10 1/2 ore a. m., 1, 1 1/2, 2 1/2, 3 1/2 și 4 1/2 ore p. m.; dela Belgrad la Semlin: 8 1/2, 9 1/2, 11 1/2 ore ante mer. și 2, 3, 4, 4 1/2 și 5 ore după-amieși.

Furtul de poștă din Viena. Pentru prinderea îndrăznețului hot, care a furat banii din cariola de poștă dela Kaiser-Ebersdorf, s'a scris un premiu de 500 fl. și 10% din banii furați, întrucât se vor mai pute restituți.

Încetât în baie. Soția băseanerului Erdélyi din Viena, luând o baie de putină i-s'a făcut rău, a amețit și s'a înecat în putină.

Prințul George de Saxonia, după cum se telegrafează din Dresden, s'a bolnăvit greu de colică de intestine. Prințul are dureri mari. După buletinul din 31 Decembrie, starea lui s'a îmbunătățit puțin.

Influenza. După cum se telegrafează din Veneția, influența acolo ia dimensiuni tot mai mari, în câteva zile au murit 23 persoane în influență. Spitalurile sunt pline de bolnavi. Patriarhul din Veneția, cardinalul Agostino, zace în agonie morții. — Din Constantinopol i-se raportează lui „Politische Correspondenz”, că influența acolo băntue în mod epidemic, dar i'ntr'o formă mai domoală. Multe persoane însemnate din oraș au fost apucate de epidemie, între acestea și patriarhul ecumenic Neofit.

Explosiune. În Dublin a avut loc alaltăieri o explosie în palatul administrativ al Irlandei. Explosia a venit din pivniță și a dărâmat un birou din parter. Se presupune, că s'a intenționat dărâmarea salei de consultațiuni, în care avea să se țină seara o ședință.

Înaintea judecării. O pertractare de tot comică a avut loc la 30 Decembrie înaintea unei judecării cerc. din Viena. Femeia unui fabricant de bicicri a acusat pentru vătămarea de onoare pe o servitoare, care a învinovățit-o de furt. — Judele: Eu aflu de tot natural, că ești foarte năcăjită, dar cu o rugare de iertare poți fi satisfăcută. — Acusatoarea. Nu-mi e permis! — Judele: Pentru-țe nu-i e permis! — Acusatoarea: Bărbatul meu m'a interzis. — Judele: Ei, ne aflăm acum în săptămâna Crăciunului, când fieceie e aplicat la împăcare! — Nu, nu mi e permis. — Judele: D-ta ești doar o femeie independentă. Mulțumesc-te cu o declarație de onare. — Pe când acusatoarea sta încă la îndoaală, se auzi o voce din public strigând: Di da! — Acusatoarea (cătră jude): Să șic da? — Judele: E firesce. Onoarea d-tale prin aceasta va fi earăși reabilitată. — Acusatoarea (cătră public): Să șic da? — Publicul (în cor): Di da! — Acusatoarea: Dar bărbatul meu...? — Publicul (în cor): Asta nu face nimic! Di numai da! — Acusatoarea: Ei, în numele Domnului, șic dară da. — Și sub aplausele publicului au parăsit acusatoarea și acusată sala de judecată.

VARIETAȚII.

(Răsunare indiană.) Din Bombai se scrie țiarului „Times”:

Din obicei femeia indiană e supusă și ascultătoare. Ea primește cu resignațiune băței și chiar moartea din partea stăpânului ei.

Dar' că în sufletul unei ființe atât de subjugate se deșteaptă câte odată și sentimentul răsunării dovedesce următorul fapt, de a cărui autenticitate vă pot garanta, Mahmud Khan e un comerciant din Gulistan. 'L-am întâlnit pe drumul dintre Bolan la Sindh și, precum m'i-a spus servitorul seu Nadar, el ducea cu sine pe femeile sale favorite Ayama și Cairnasa.

Nu știu din ce motiv, Mahmud se supără contra femeilor sale, căci îl vădui deodată scoțându-i un papuc din picior și dând fără milă în cele două nenorocite. O impresie adâncă nu făcî lucrul acesta asupra mea, căci scene de acestea se petrec aci șilnic.

După câteva săptămâni aruncându-mi ochii asupra unui țiar indian, fui isbit găsind într'insul numele lui Mahmud Khan. Afăai din menționatul țiar, că Mahmud murise de o moarte îngrozitoare.

Când îl întâlnisem, el se afla cu femeile sale pe drum spre Mecca.

SERVICIUL TELEGRAFIC al „TRIBUNEI”.

Budapesta, 2 Ianuarie n. Ludovic Piussich (numele rău descifrabil), cassierul general al cassei de păstrare patriotice, s'a împușcat ieri la moșia sa de lângă Vaț. Revisuirea cassei, care s'a făcut numai decăt, dă loc la bănuirea, că e la mijloc o defraudare, dar' până la terminarea revisuirii, care continuă, nu se poate constata suma defraudată. Sinuciderea aceasta a produs mare senzație, fiind Piusich cunoscut ca om avut.

La gratulațiunea de Anul-Nou a declarat ministrul-president, că noul parlament se va ocupa cu întregă reformă administrației. Mai departe se vor lua măsurile necesare pentru apărarea autorității parlamentului.

Bruxela, 2 Ianuarie n. La recepțiunea de Anul-Nou a declarat regele, că largirea dreptului de vot se impune ca necesitate imperativă.

Roma, 2 Ianuarie n. Regele și-a încheiat vorbirea de Anul-Nou făcând amintire de situația politică a Europei, despre care a șic că permite speranța, că opera păcii va pute fi terminată în liniște.

Bibliografie.

„Foaia Ilustrată”. Apare în editura „Institutului Tipografic” în fiecare Duminică. Redactor Dr. D. P. Barciaru. Anul I. Nr. 51 dela 22 Decembrie 1891 (3 Ianuarie 1892 are următorul cuprins: Deportati pe cale administrativă. — (Din scrierea Americanului George Kennan asupra Siberiei.) [Urmare] — Ivan poznașul. Icoană din viață. De Rudolf Bergner. Poștile-de-fer. (Cu ilustrațiune.) — Literatură și știință. — Cronica săptămânii. — Correspondența foi. — Avis.

A apărut, scrie „Naționalul”, „Les quatre derniers chapitres des lois fondamentales de l'Univers” de principele Gr. Sturdza. Acest uvragiu conține numai cele 4 din urmă capitole dintr'o mare lucrare intitulată: „Legile fundamentale ale universului” și care se compune din 10 capitole. Cele din urmă capitole au fost tipărite și deosebit, deoarece-țe se adresează la toată lumea, pe când cele dintăiu 6 interesează mai mult foamenii de știință. Prețul 4 lei.

Di G. Mărzescu, profesor de drept civil la facultatea de drept din Iași, senator al colegiului II. de Iași, a publicat acum de curând, scrie „Naționalul”, în limba română și în limba franceză un important studiu politic de actualitate, intitulat: „Toxinul popoarelor”, „Tripla alianță” față în față cu „alianța franco-rusă” cu o critică la adresa dlui „E de Cyon”, autorul „Rusiei Contemporane”. Studiul acesta politic, de un mare interes pentru noi Români, se găsește la autor și la librăriile din București.

Di Gh. T. Avineanu, avocat a făcut se apăară de sub tipar un uvragiu scris de d-sa și intitulat „Tractat despre expropriatiune pentru cauza de utilitate publică”. Prețul unui exemplar 12 lei. A se adresa la toate librăriile din România.

A eșit de sub presă și se află la librăria Sococ din București cu prețul de 2 lei:

„Istoria literaturii latine”, de dl Dem. G. Teodorescu, pentru clasele VI-VII liceale și bacalaureat (conform programei învățămîntului secundar).

A eșit de sub tipar o boșură de actualitate:

„Dobrogea”. Reformele economice și sociale ce ea reclamă, de dl I. N. Nacian.

De vânzare la librăriile Haimann și Sococ. București.

Călinarul zilei

22 Decembrie 1891 (3 Ianuarie 1892).

Julian: Anasta ia
Gregorian: Genoveva
Soarele: răsare 810, apune 4

Buletin meteorologic.

Sibiu, 1 Ianuarie n. 7 ore dimineața.

Presiunea atmosf. în mm. (Mediul lunar 737.1)	Temperatura după Celsiuz	Maximul și minimul de temperatură	Direcțiua vântului
Observată	Diferența din prețiuș		
730.0	-4.1	+3.2	+4.3-1.6

Din țeară 31 Decembrie n. 7 ore dimineața.

Stațiunile	Presiun. atmosf. în mm.	Temperatura Celsiuz	Vântul direcțiua	țărina
Budapesta	757	+0.7	SO	—
Sătmar	748	+1.1	SO	2
Cluj	758	-0.6	—	—
Orșova	768	+0.8	SO	2
Brad	758	+3.0	N	2
Panciova	758	+3.0	N	2

Sosiți în Sibiu.

La 2 Ianuarie n.
Hotel „Neurhrer”. Salzer, din Viena. Ziffer și Fuchs A. comercianți din Viena. Schlandt, telegrafist din Rimnic-Velcea
Hotel „Meltzer”. Baca, funcționar din Rimnic-Velcea. Histu, din Căneni. Miskolczy, din Alba-Iulia. Stanca, din Blaj. Eml și Valeriu Pinciu, din Micăsasa

Teatru orășenesc.

Astăzi, Sămbătă, 2 Ianuarie n.
„Margareth und Faustling”.
Operetă în 3 acte de L. Sixtus.

Duminică, 3 Ianuarie nou.

„Der Vogelhändler”.
Operetă în 2 acte de M. West și L. Held.

Economic.

Starea sēmenăturilor. Asupra stării sēmenăturilor în Europa și America țiarele din România aduc următoarele șicri:

În Rusia starea sēmenăturilor s'a îmbunătățit de un scurt timp, însă în câteva guvernamente din centru, disparițiunea zăpeșii a causat agriculturii oare-care temeri. Importante cumpărări de grâne s'au făcut la Odessa pentru provinciile, care sunt cu totul lipsite.

În Anglia timpul a fost mai mult friguros în cursul acestei săptămâni.

Starea sēmenăturilor continuă a fi bună. Cățiva cultivatori se plâng de a nu fi putut sēmana întinderea obișnuită, însă aceste plângeri sunt departe de a fi generale.

În America sēmenăturile de toamnă stau rău din cauza secetei îndelungate și din cauză, că în numeroase localități vermiu au făcut dezastru. Poile din timpurile din urmă au înviorat puțin sēmenăturile, e prea adevărat; dar' totuși pagubele constatate au fost însemnate; astfel agricultorii au făcut noue arături peste sēmenăturile executate de timpuriu. Această șicire o aduce în raportul făcut de consulul german din Chicago, trimis în Noemvrie a. c.

Insolvențe. Reuniunea creditorilor din Viena a anunțat următoarele insolvențe: F. Isosif Hübner, postovar, și soția lui Maria Hübner, în Reichenberg; Frații Hännich în Wandsdorf și Engelsberg; Eric Hoffmann (rēmas), comerciant în Mies; Isosif Dubitzky, comerciant de mărfuri mixte în Przemysl; Ignatie Kornstein, comerciant în Nyiregyháza; C. Lovy, firmă împrotocolată în Zenta; Isosif Molnár, comerciant în Lapusul-unguresc; Isosif Koch, comerciant neîmprot. în Viena; Eredele lui Ed. Hännisch, Ioan Heiduck, firmă împrot. în Viena; Anton Andruschka, comerciant în Gurahumora; Isosif Deutschmeister, comerciant în Drohobycz.

Argintul în America. Cetim în „Seacolul”: Exportațiunile de argint s'au urcat în cursul săptămâni la 116.658 dolari. Tesaurul din Washington a cumpărat 779,000 uncii de argint dela 95.60 până la 95.70. Cumpărările pentru Decembrie sunt terminate. Toate se vor plăti la 3,700,000 unci.

Fabricațiunea rachiului în România.

În 1890 s'au fabricat în România: 216.411 hectolitri rachi din prune; 2426 hect. din vin și 104.171 hect. din țescovină și drojdiu. Spirit de bucate s'au fabricat 210.615 hectolitri.

Transporturile de porumb în Germania.

Am anunțat deja, că pentru transporturile de porumb din Ungaria în Germania se vor statori de cătră căile ferate de stat prusiene taxe de mesagerie reduce. Tariful cuprinzând aceste taxe, precum cetim în „Pester Lloyd”, a intrat ieri în vigoare și va fi valabil până la 31 Martie 1892.

Noul tarif se bazează pe următoarele taxe unitare: 1—200 kilometri 0.32, 201—300 kilometri 0.30, 301—400 kilometri 0.28, 401—500 kilom. 0.26, peste 500 kilom. 0.24 pro suta de chilogrami și un kilometru.

Tariful se aplică numai la acele transporturi de porumb de proveniență unguresc, care se expediază cu bilete directe de mesagerie din stațiunile căilor ferate ungare prin stațiunile de graniță din Silesia austriacă cătră cercurile de direcțiune prusiene Berlin, Breslau, Bromberg și stațiunile Grajewo, Lyck, Prostken ale căii ferate prusiene de Ost.

Prețul mărfurilor.

Tîrgul de rēmeștri în Steinbruch, în 31 Decemv. n. s'au notat: unguresci bătrâni grii 44— cr. până 45— cr., unguresci grii tineri 46 1/2 cr. până 47— cr., de mijloc 45— cr. până 46— cr., ușori 45— cr. până 44 cr., mărfa țerănăsescă gra 43— cr. până 44— cr., de mijloc 42— cr. până 44 cr., ușori 41— cr. până 43— cr., romănesoci, de Bakoyn, grii — cr. până — cr., transito grii — cr. până — cr., transito de mijloc — cr. până — cr., transito ușori — cr. până — cr., transito sērbesci grii 43— cr. până 44— cr., transito de mijloc 42— cr. până 43— cr., transito ușori 40— cr. până 41 cr.

Bursa de mărfuri din Budapesta dela 31 Decemv. n. 1891

Sēminte	Cantitatea per hect.	Prețul per 100 chilogr.		Prețul per 100 ohilo.	
		dela	până	dela	până
Grâu					
Rânănesc vechiu	74	—	—	10.90	11.05
Grâu dela Tisa	74	—	—	10.90	11.05
Grâu „Pesta”	74	—	—	10.85	11—
Grâu de Alba-Reg.”	74	—	—	10.90	11.05
„Baeca”	74	—	—	10.90	11.05
Grâu ung. de Nord	74	—	—	—	—

Sēminte, vechi ori noue		Sotul	Qualitatea per hect.	Prețul per 100 chilogr.
				dela până
Săcără			70—72	10.40
Orz	Nutreț	de vint	60—62	6.20
		de heru	62—64	6.70
			64—66	7.35
Ovăs			89—41	6.25
Cuceruz	porumb	bănăț	75	6.55
		de alt soțu	78	6.50
Meiu				6.60
Hrișcă				14.—

Cursul pieței din Sibiu.	
Din 2 Ianuarie n. 1892.	
Mărtie-monetă română	Cump. 9.24 vënd. 9.27
Lire turcesci	„ 10.60 „ 10.60
Imperiali	„ 9.60 „ 9.60
Rubla rusesci	„ 1.15 „ 1.16

Bursa de Budapesta.	
Din 31 Decemvrie n. 1891.	
Renta de aur ung. 6%	107.10
„ „ 4%	107.10
„ hărție 5%	107.75
Împrumutul căilor ferate ung.	117.25
Amortisarea datoriei căilor ferate de Ost ung. (1-a emisiune)	114.—
Amortisarea datoriei căilor ferate de Ost ung. (2-a emisiune)	98.75
Bonuri rurale ung.	91.50
„ „ „ croato-slavone	104.—
Împrumut cu premiu ung.	107.00
Losuri pentru regularea Tisei și Seghedin	180.—
Renta de hărție austriacă	92.80
„ de argint austriacă	92.80
„ de aur austriacă	109.25
Losurile austriace din 1860	147.50
Acțiunile băncii austro-ungare	1010.—
„ „ de credit ung.	331.75
„ „ „ austr.	390.50
Scrieri funciare ale institut. de cred și economii	
„Albina” (1. emisiune)	102.—
Argintul	—
Galbeni împărătesci	6.57
Napoleon-dori	9.84
Mărci 100 imp. germane	67.95
Londra 10 Livres sterlingi	117.90

Bursa de Viena.	
Din 31 Decemvrie n. 1891.	
Renta de aur ung. 6%	106.95
„ „ 4%	106.75
„ hărție 5%	107.75
Împrumutul căilor ferate ung.	117.40
Amortisarea datoriei căilor ferate de Ost ung. (1-a emisiune)	118.60
Amortisarea datoriei căilor ferate de Ost ung. (2-a emisiune)	93.75
Bonuri rurale ung.	90.90
„ „ „ croato-slavone	105.—
Împrumut cu premiu ung.	138.—
Losuri pentru regularea Tisei și Seghedin	180.—
Renta de hărție austriacă	92.75
„ de argint austriacă	92.80
„ de aur austriacă	109.25
Losuri austr. din 1860	148.—
Acțiunile băncii austro-ungare	1012.—
„ „ de credit ung.	331.75
„ „ „ austr.	391.75
Argintul	—
Galbeni împărătesci	6.57
Napoleon-dori	9.85
Mărci 100 imp. germane	67.95
Londra 10 Livres sterlingi	117.85

Bursa de București.	
Din 16 Dec. st. v. — 4 ore p. m. Cassa Ultim	
Renta rom. per 1875 5%	99 1/4
Renta română amort. 5%	98 1/4
(Schuldverschreib.)	
Obliq. de stat. C. F. R. 6%	101
Renta rom. (Eur. conv.) 6%	270.—
Soc. de Asig. Naț. (200 lei vėrs.)	—
Soc. rom. de reasig.	—
Soc. r. de con. (250 lei vėrs.)	—
Obliq. Căsei Pensiuilor	—
Agiu	
Schiza	
Londra 3 luni	—
„ „ „ 6 cek	—
Berlin 3 luni	—
„ „ „ 3 cek	—
Paris 3 luni	—
„ „ „ 3 cek	—
Viena	—
Agiu	—

Pentru redacțiune responsabil: Andreiu Balcer

De 200.000 fl.

La „Coroana ung.“ Viena, V/I.

Marfă de vândut.

Cu prețul jumătate.

Ori-cine va înțelege, că iarna colosal de grea din 1890 și 1891 a reclamat în toate straturile populației jertfe și încordări mari, ear' urmările se observă în fabricile mai mari, astfel că produsele lor s'au sporit peste măsură, vinderea este foarte minimală, așa că lucrările ar trebui necondiționat sistate, dacă nu se face la timp desfacerea abundanță a mărfurilor. Din acest motiv sunt împuternicit să ofer cu prețul jumătate produsele mai multor fabrici, care sunt grămădite în magazinerile și depozitele din Viena.

Convingeți-Vă printr'o mică comandă de probă, succesul e sigur și rentabil.

Colosal de ieftin, bun și durabil. 1600 bucăți de pantaloni de iarnă. Sorta I-a din stoffe de modă gătiți. fl. 1.90. Sorta II-a din stoffe de Brünn fl. 3.—. Sorta III-a din stoffe de lână de oaie fl. 4.50.

Toți pantalonii sunt gătiți după cel mai nou jurnal din stoffe tari de iarnă și elegant. La comanda din afară e drept măsură suficientă lungimea pasului și cuprinsul păutecei.

Numai fl. 6.50 un rînd de haine bărbătesci. I. calitate Un rînd întreg fl. 6.50. II. calitate fl. 8.50. III. calitate fl. 10.50.

drept măsură e suficient să se arete la comanda lungimea pantalonilor, cuprinsul pieptului și lungimea mănelelor, precum și culoarea dorită a vestimentelor. Aceleași vestimente pentru băieți după măsură dela 6—13 ani, fiecare calitate cu fl. 2 mai ieftin.

Numai fl. 5 rocuri de pousse. Numai fl. 1.80 jachete de iarnă. Numai fl. 1.65 Toale de cai.

Grupul nr. 5. 10 daruri prețioase. Numai fl. 2.—.

Grupul nr. 2. 136 recuise de scris. Numai fl. 1.—.

Table with 6 columns and 10 rows of goods and prices. Items include: 1 orologiu de bronce, 1 lanț de orologiu, 1 inel din aur, 1 medalion din aur, 1 brățar de la expoziția din Paris, 1 medalion de inimă, 1 cămășă de iarnă, 1 pălărie bărbătescă, 1 cămășă femeiească, 1 jachetă de dame, 1 față de masă, 1 pipă, 1 lămpă, 6 linguri, 1 ținătoare de zăhar, 1 covor de pat, 1 cearceaf, 3 batiste, 1 aparat de for, 1 portmoneu, 1 crucețică, 1 oglindă de perete, 2 feșnice, 1 lingură, 1 briciu.

Grupul nr. 2. 136 recuise de scris. Numai fl. 1.—.

Oglindă de perete în cadrul de aur fin fl. 1.90. Fiecare se-și cruțe plumănilor și se-și cumpere pentru fl. 1.50.

Table with 4 columns and 3 rows of goods and prices. Items include: 1 bucată, 30 coți pânză de munte fl. 5.50, 1 bucată, 30 coți șifon fl. 5.50, 1 bucată, 30 coți gradual bun de atlas fl. 6.50, 1 bucată, 30 coți barchet alb fl. 6.50.

2 fl. bucată. cămășă de flanel. 1000 bucăți cușme rusesce Ignatieff fl. 1 pro bucată.

A se trage odată în 14 zile. 1 metru de înalt. Numai fl. 7.85 un orologiu cu pendulă splendid ajustat cu garanția de 5 ani.

Deșteaptă-te! Numai fl. 3.50. costă un orologiu de deșteptare bine regulat, executat conform desenului, în dulap splendid de nickel, cu arătător de secunde și cu un clopot deșteptător ce sună foarte frumos, durabil lucrat, umblă și deșteaptă foarte punctual; e netăgăduit cel mai frumos și ieftin orologiu. Prețul scăzut numai fl. 3.50.

Oroloage de buzunar regulate precis, recunoscută că de cea mai excelentă calitate, cu mecanismu-remontoir veritabil, neperit, de argint metal lustruit, precum și argint probat de 13 loți, amirabil lucru, foarte frumos gravate, cu sticlă de cristal, cu aparat de secunde și arătătoare, toate se trag la mâner fără cheie și ajustate splendid cu toate inovațiile tehnice moderne de arta orologeriei, regulate precis foarte punctual, se capătă în 4 sorte.

Numai fl. 5. costă un orologiu de buzunar-remontoir de argint-nickel, fără cheie, cu arătător de secunde bine regulat, sticlă plană și instrument de arătare mecanic. Mai departe același orologiu remontoir de argint veritabil de 13 carate fl. 8.50.

Numai fl. 1.65. Lanțuri de orologiu elegante, aurite, cu acățătoare Nr. 1. Elegante lanțuri de orologiu aurite fațon de panzer fl. 1.—.

Mașină de cusut pentru familie pe cea mai nouă construcție costă, în loc de 15 fl. acumă numai fl. 5.50. Garantez pentru excelența prestare și pentru împunsătura frumoasă și regulată a acestei mașini de mână. Lucrează uște, frumos și tare, aproape ca ori-și-care mașină mare, coase toate materiale fără excepție, fie fine ori dure, face după plac împunsături mari, mijlocii ori de tot mic, este după cele mai bune experiențe mecanice - tehnice durabil construită din cel mai bun material și se expedează împreună cu toate recuisele ce-i aparțin și cu instrucțiunea de folosință.

Fiecare comandă, fie ori-cât de mică, se va trimite sub controlă îngrijită prelungă rambursă postală. — Tot ce nu corăspunde se primesce momentan înderet, se schimbă și se retrimite banii. — Comandele sînt de a se adresa:

FEKETE'S Lieferungs-Magazine internationaler Waaren, zur „ung. Krone“, WIEN, 5. Bezirk, Rüdigergasse Nr. 113 = Nr. 113.